

Višje delovno in socialno sodišče

Oddelek za individualne in kolektivne delovne spore

VDSS sodba Pdp 705/2013

ECLI:SI:VDSS:2013:PDP.705.2013

Evidenčna

številka: VDS0011292

Datum odločbe: 15.11.2013

Senat: Metod Žužek (preds.), Ruža Križnar Jager (poroč.), Tatjana Prebil

Področje: DELOVNO PRAVO - JAVNI USLUŽBENCI

Institut: vzorčni postopek - plačilo razlike plače - nov plačni sistem - nadzor - javni uslužbenci - prevedba plače - napredovanja

Jedro

(Prva) prevedba plače tožnice s pogodbo o zaposlitvi (z aneksi) iz leta 2008 z delovnega mesta referent I (V. tarifni razred) v delovno mesto višji referent I (VI. tarifni razred) ni bila izvedena v skladu z ZSPJS. Tožena stranka (javni zavod) je na podlagi svojega pravilnika, ki je v določenih primerih dopuščal spregled pogoja strokovne izobrazbe, tožnično delovno mesto iz V. tarifnega razreda prevedla v delovno mesto v VI. tarifnem razredu, čeprav je tožnica imela le V. stopnjo strokovne izobrazbe, poleg tega pa je dvakrat upoštevala napredovanja – najprej pri določitvi količnika za izračun nominalnega zneska osnovne plače (za kar je podlaga v ZSPJS), nato pa še s prištetjem istih (petih) napredovanj k prevedenemu plačnemu razredu DM, kar je v nasprotju z ureditvijo postopka prevedbe po ZSPJS (49.a, 49.b člen ZSPJS). Zato je tožena stranka to nezakonitost pravilno odpravila in izvedla ponovno prevedbo delovnih mest z določitvijo plač v skladu z določbami spremenjenega Pravilnika o sistemizaciji tožene stranke, ob upoštevanju določb ZSPJS, Kolektivne pogodbe za dejavnost obvezne socialne varnosti in podzakonskih predpisov. Tožnici je bila v letu 2010 ponujena ustrezna nova PZ za strokovnega delavca za izvajanje zaposlovanja I (V. tarifni razred) in kasneje aneks (zaradi napredovanja za en plačni razred), pri čemer je bila plača za to delovno mesto, ki ustreza prejšnjemu delovnemu mestu referent I, prevedena pravilno in določena v skladu s citiranimi predpisi. Čeprav tožnica nove pogodbe o zaposlitvi ni podpisala, jo tožena stranka glede na 1. odst. 3.a člena ZSPJS za čas od 1. 7. 2010 dalje utemeljeno šteje za veljavno sklenjeno.

Tako pogodbeno določila o prenizki kot tudi pogodbeno določila o previsoki plači (glede na plačo, ki javnemu uslužbencu pripada po zakonskih in drugih predpisih) so, upoštevajoč 88. člen OZ, nična, ker so v nasprotju s

prisilnimi predpisi. Določbe ZSPJS oz. 3. in 3.a člena ZSPJS so kogentni predpisi, ki omejujejo pogodbeno svobodo, tudi v tem smislu, da mora delodajalec javnemu uslužbencu določiti in obračunavati le plačo, določeno v skladu z ZSPJS, podzakonskimi predpisi in kolektivnimi pogodbami, čeprav brez (veljavne – podpisane) pogodbe o zaposlitvi, ne pa višje ali nižje plače od pripadajoče. Če pogodba o zaposlitvi določa plačo v drugačni višini kot bi javnemu uslužbencu pripadala glede na zakon, kolektivno pogodbo in druge predpise oziroma če so določbe o plači v nasprotju s 3. odstavkom 3. člena ZSPJS, uporabljajo določbe zakonov, predpisov, kolektivnih pogodb ..., s katerimi je določena plača javnega uslužbenca, kot sestavni del te pogodbe, odločbe ali sklepa. Zato tožničin tožbeni zahtevek na plačilo razlike v plačah med plačo, do katere bi bila tožnica upravičena po pogodbi o zaposlitvi z leta 2008, ki jo je podpisala, ter dejansko obračunano nižjo plačo po pogodbi o zaposlitvi iz leta 2010, ki je ni podpisala, ni utemeljen.

Izrek

Pritožba se zavrne in se potrdi izpodbijana sodba sodišča prve stopnje.

Tožeča stranka sama krije svoje stroške pritožbe.

Obrazložitev

Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo zavrnilo tožbeni zahtevek tožeče stranke, ki se glasi:

„Tožena stranka je dolžna tožeči stranki v obdobju od 1. 7. 2010 dalje obračunati zapadle razlike v plačah in sicer med plačo, do katere bi bila tožeča stranka upravičena po veljavno sklenjeni pogodbi o zaposlitvi z dne 28. 7. 2008 in aneksih z dne 4. 8. 2008 in 2. 10. 2008, ter dejansko obračunano plačo v tem obdobju in sicer od 1. 7. 2010 dalje v višini 96,31 EUR bruto na mesec, nato pa ji po odvodu davka in prispevkov izplačati ustrezne neto razlike plače z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od dneva zapadlosti posamezne razlike v plačilo dalje (do plačila).“

Obenem je odločilo, da tožeča stranka sama krije svoje stroške postopka.

Zoper navedeno sodbo se pritožuje tožeča stranka iz vseh pritožbenih razlogov, to je zaradi bistvenih kršitev določb postopka, zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja in zmotne uporabe materialnega prava. Predlaga, da pritožbeno sodišče spremeni izpodbijano sodbo in ugotovi tožbenemu zahtevku oziroma jo razveljavi in zadevo vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje.

Tožnica primarno izpostavlja, da je dne 28. 7. 2008 dejansko sklenila pogodbo o zaposlitvi za delovno mesto višji referent I od 1. 8. 2008 dalje, da pa navedena pogodba ni bila sklenjena na podlagi določb ZSPJS, saj to iz pogodbe ne izhaja, pač pa so bili podlaga za sklenitev omenjene pogodbe 9., 29. in 47. člen ZDR. Glede na obrazložitev sodišča prve stopnje, da je sklenitev pogodbe temeljila na ZSPJS, je podana bistvena kršitev določb postopka po 15. točki 2. odstavka 339. člena ZPP, saj je o odločilnih dejstvih nasprotje med tem, kar se navaja v razlogih sodbe o vsebini listin in med samimi temi listinami. Tožnica je verodostojno izpovedala, da je delo na delovnem mestu višji referent I tudi dejansko opravljala že pred sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi z dne 28. 7. 2008,

to pa je potrdila tudi zaslišana priča A.A. (zapisnik z dne 26. 4. 2013, str. 3).

ZSPJS ne predvideva prevedbe plače skupaj s spremembo opisa delovnega mesta. V primeru spremembe opisa delovnega mesta avtomatizem prevedbe z aneksom ni dopusten, saj 47. člen ZDR zahteva sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi. Tožena stranka je s tožnico dne 28. 7. 2013 sklenila novo pogodbo o zaposlitvi za delovno mesto višji referent I in na tej podlagi za določitev plače za delovno mesto višji referent I v skladu z določbami ZSPJS, KP za javni sektor, KP za dejavnost obvezne socialne varnosti in podzakonskih predpisov.

Sodišče prve stopnje ne razlikuje med sklenitvijo nove pogodbe o zaposlitvi za določeno mesto in prevedbo plače. Bistveno je vprašanje, ali je bila plača po pogodbi o zaposlitvi v aneksu z dne 4. 8. 2008 določena pravilno, v skladu z določbami ZSPJS, ki ureja zgolj sistem plač, ne pa tudi sistemizacije delovnih mest in pogojev za zasedbo posameznih delovnih mest. Sodišče se napačno sklicuje na 3. člen ZSPJS, saj tožnici glede na delovno mesto višji referent I plača ni bila določena v nasprotju z zakonom, predpisi in kolektivnimi pogodbami. Sodišče se je povsem nepotrebno spustilo v prevedbo plače, ker pri tožnici ni šlo zgolj za prevedbo plače, ampak za sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi in določitev plače za to delovno mesto. Iz obrazložitve izpodbijane sodbe je razvidno, da 7. člen Pravilnika o sistemizaciji tožene stranke z dne 21. 7. 2008 ni v skladu s 14. členom ZSPJS in da 5. odstavek 49. člena ZSPJS pri tožnici ni mogoče uporabiti, ker naj bi za delovno mesto referent I tožnica izpolnjevala izobrazbeni pogoj. Tožnica je že pred 1. 8. 2008 sklenila pogodbo za delovno mesto višji referent I, ki ga je tudi dejansko opravljala, ima pa 25 let delovne dobe. Zato je sodišče zmotno uporabilo materialno pravo, ker ni uporabilo 49. člena ZSPJS.

Iz obrazložitve sodbe tudi izhaja, da aneks za delovno mesto strokovni delavec velja, čeprav ga tožnica ni podpisala, na podlagi 3. odstavek 3. člena ZSPJS, ter da je pogodba o zaposlitvi za delovno mesto strokovni delavec veljavno sklenjena glede na določbo 3.a člena ZSPJS. Tožnica se z navedenim stališčem ne strinja, ker pogodba o zaposlitvi za delovno mesto višji referent I z dne 28. 7. 2008 ni bila sklenjena na podlagi določb ZSPJS, ampak na podlagi nesporne ugotovitve obeh pogodbenih strank, da je tožnica dejansko že pred 1. 8. 2008 opravljala delo višjega referenta I. Zato ji je bila plača obračunana pravilno, po načelu enako plačilo za enako delo. Sodišče je napačno uporabilo določbo 3.a člena ZSPJS, ker se ta določba uporablja zgolj za prevedbo plače, nikakor pa ne more predstavljati veljavne podlage za prerazporeditev delavca na vsebinsko drugo delovno mesto.

Tožena stranka v odgovoru na pritožbo predlaga njeno zavrnitev in potrditev izpodbijane sodbe. Navaja, da je za presojo spora odločilno dejstvo, ali je veljavna pogodba o zaposlitvi za strokovnega delavca za izvajanje zaposlovanja I, ki jo je tožena stranka ponudila tožnici na podlagi sprejetih sprememb in dopolnitev pravilnika o sistemizaciji delovnih mest z dne 17. 6. 2010, s katerim so se odpravile nepravilnosti pri prevedbi v nov plačni sistem v letu 2008 in je tožnica ni podpisala. Tožena stranka se strinja z ugotovitvami sodišča, da nepodpisana pogodba ne pomeni, da še vedno velja pogodba o zaposlitvi za višjega referenta I, sklenjena za čas od 1. 8. 2008 dalje. Pravilna je tudi ugotovitev sodišča, da je bila tožnica ponovno prevedena in da ji je bila ponujena v podpis pogodba za delovno mesto strokovnega delavca za izvajanje zaposlovanja I, s čimer so se odpravile nepravilnosti prevedbe. Čeprav tožnica nove pogodbe ni podpisala, se šteje za veljavno sklenjeno glede na 1. odstavek 3.a člena ZSPJS. Takšno je tudi stališče Ministrstva za javno upravo, razvidno iz dopisa z dne 4. 8. 2010.

Pritožbena navedba, da tožnici glede na delovno mesto višji referent I plača ni bila določena v nasprotju z zakonom in drugimi predpisi, ne vzdrži pravne presoje, saj je bila tožnica na navedeno delovno mesto prevedena glede na takrat veljavni 3. odstavek 7. člena Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest ZRSZ, ki je bil neskladen z veljavno zakonodajo in je bil zato črtan. Določal je, da se na delovna mesta v VI. tarifnem razredu lahko razporedi tudi javne uslužbenke, ki so najmanj 15 let delali na primerljivo zahtevnih delovnih mestih v V. tarifnem razredu. Za zasedbo delovnih mest v tem tarifnem razredu je potrebna VI. raven izobrazbe, ki je tožnica nima, spregled izobrazbe oz. nadomestitev (manjkajoče) izobrazbe z dolgoletnim opravljanjem dela v nižjem tarifnem razredu pa ni dopusten. Ker je bila razporeditev in določitev plače tožnici nedvomno v nasprotju z zakonom in drugimi predpisi, je potrebno upoštevati in uporabiti določila 3. in 3.a člena ZSPJS. Nesprejemljivo je stališče pritožbe, da se je sodišče nepotrebno spustilo v prevedbo plače na delovno mesto referent I, saj je moralo ugotoviti, katera je veljavna pogodba o zaposlitvi. Razlog ponudbe nove pogodbe za delovno mesto strokovnega delavca za izvajanje zaposlovanja I je bila odprava nepravilnosti pri prehodu v nov plačni sistem, med drugim tudi glede delavcev, ki so bili prevedeni iz V. v VI. tarifni razred na delovna mesta, za katera niso izpolnjevali izobrazbenih pogojev (tako kot tožnica). To napako v prevedbah je morala tožena stranka odpraviti že neposredno na podlagi zakonskih določil 3.a člena ZSPJS, ki ureja postopek v primeru neskladnosti določb o plači v pogodbi o zaposlitvi. Še naprej pa so ostale v veljavi določbe 26. člena pravilnika, ki je skladno s 14. členom ZSPJS dopuščal, da imajo javni uslužbenci lahko nižjo raven izobrazbe z odbitkom dveh plačnih razredov, kar pa se skladno s 4. točko 14. člena ZSPJS ne more uporabljati za delovna mesta v VI. in nižjih tarifnih razredih. Prav ta določba je narekovala spremembo pogodbe o zaposlitvi tudi pri tožnici, ki je bila napačno prevedena v višji tarifni razred – iz V. v VI., s popravki prevedb oz. spremembo pravilnika v letu 2010 pa vrnjena v pravilni V. tarifni razred, za kar tudi dejansko izpolnjuje izobrazbene pogoje za zasedbo delovnega mesta, tako kot je izpolnjevala izobrazbene pogoje za zasedbo delovnega mesta referent I, ki ga je opravljala pred prevedbo.

Pritožba ni utemeljena.

Pritožbeno sodišče je v skladu z 2. odstavkom 350. člena Zakona o pravnem postopku (Ur. l. RS, št. 26/99 s spremembami in dopolnitvami – ZPP) preizkusilo izpodbijano sodbo v mejah uveljavljenih pritožbenih razlogov, pri tem pa je po uradni dolžnosti pazilo na bistvene kršitve določb pravnega postopka, na katere mora paziti po uradni dolžnosti, ter na pravilno uporabo materialnega prava. Ob takšnem preizkusu pritožbeno sodišče ni ugotovilo bistvenih kršitev določb pravnega postopka, na katere pazi po uradni dolžnosti niti tistih, ki jih uveljavlja pritožba. Dejansko stanje glede odločilnih dejstev je bilo ugotovljeno pravilno in popolno, sprejeta odločitev pa je tudi materialno pravno pravilna.

Iz obrazložitve izpodbijane sodbe so razvidne dejanske ugotovitve glede naslednjih odločilnih dejstev:

- Tožnica ima V. stopnjo strokovne izobrazbe in je v letu 2007 opravljala delo referenta I na podlagi pogodbe o zaposlitvi s toženo stranko dne 10. 12. 2007 za delovno mesto referent I, z osnovnim količnikom 2,50, 5. plačni razred, končni količnik 3,10, z naslednjimi dodatki k plači: delo s strankami 8 %, posebne obremenitve s strankami 0,84 količnika, korekcijski dodatek 0,11 količnika.

- V zvezi z uveljavitvijo novega plačnega sistema s 1. 8. 2008 po Zakonu o sistemu plač v javnem sektorju (Ur. l. RS, št. 56/2002 s spremembami in dopolnitvami – ZSPJS) je tožena stranka dne 21. 7. 2008 sprejela novi Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest, dne 28. 7. 2008 pa je s tožnico ob prehodu na nov plačni sistem sklenila novo pogodbo o zaposlitvi (v nadaljevanju: PZ) za delovno mesto višji referent I, za čas od 1. 8. 2008 dalje. Tožnica je bila razporejena na delovno mesto v VI. tarifnem razredu, čeprav nima zahtevane izobrazbe (ima V. stopnjo strokovne izobrazbe), na podlagi 7. člena Pravilnika (o sistemizaciji), ki je določal, da se na delovna mesta v VI. tarifnem razredu lahko razporedi tudi javne uslužbenke, ki so najmanj 15 let delali na primerljivo zahtevnih delovnih mestih v V. tarifnem razredu. K navedeni PZ sta bila sklenjena dva aneksa: aneks št. 1 (4. 8. 2008), v katerem je opredeljena tožničina plača ter aneks št. 2 (3. 9. 2009), katerega predmet je odprava plačnega nesorazmerja.

- Minister za delo je 17. 3. 2009 sprejel sklep, iz katerega izhaja, da je Komisija za izvedbo nadzora nad prehodom v nov plačni sistem pri toženi stranki opravila nadzor in ugotovila nepravilnosti. Med drugim je ugotovila, da je 3. odstavek 7. člena Pravilnika o sistemizaciji (sprejet julija 2008) v neskladju z delovno pravno zakonodajo in da je bilo precejšnje število delovnih mest pri prehodu v nov plačni sistem prevedenih iz nižjega v višji tarifni razred, pri tem pa so bila upoštevana tudi napredovanja. V sklepu je bilo toženi stranki naloženo, da mora nepravilnosti odpraviti v 45 dneh, upoštevajoč predpise s področja sistema plač v javnem sektorju in sistemizacijo, ki je bila v veljavi do 21. 7. 2008, in izvesti potrebne ukrepe za odpravo nezakonnosti v skladu s 3. členom ZSPJS.

- Dne 11. 9. 2009 je tožena stranka sprejela Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest in črta 3. odstavek 7. člena Pravilnika z dne 21. 7. 2008, dne 24. 11. 2009 pa je bil sprejet nov Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest (v nadaljevanju: Pravilnik). Po 24. členu Pravilnika se z dnem njegove uveljavitve razveljavi Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest z dne 21. 7. 2008 in preneha veljati Pravilnik o sistemizaciji z dne 4. 4. 2002. V 15 dneh po uveljavitvi Pravilnika pa se opravi nova prevedba delovnih mest, določenih v Pravilniku z dne 4. 4. 2002, ter določijo plačni razredi glede na prevedeni nominalni znesek osnovne plače po predpisih, ki so se uporabljali do izplačila plač po 1. 8. 2008 (2. odstavek 24. člena). Prevedba delovnih mest iz pravilnika z dne 4. 4. 2002 v delovna mesta po KP za dejavnost obvezne socialne varnosti – tarifni del je priloga 4 tega pravilnika (4. odstavek 24. člena). V skladu s prevedbo po 24. členu se javnim uslužbencem ponudijo v podpis aneksi k pogodbam o zaposlitvi oz. kjer je zaradi sklenitve pogodbe o zaposlitvi po razveljavljenem pravilniku potrebno, nova pogodba o zaposlitvi (25. člen Pravilnika).

- Iz priloge 4 izhaja, da se delovno mesto referent I (V. tarifni razred po Pravilniku z dne 4. 4. 2002) prevede v delovno mesto strokovni delavec I, V. tarifni razred (18. do 28. plačni razred) - zahteva se srednja strokovna izobrazba ali srednja splošna izobrazba družboslovne ali druge ustrezne smeri, delovno mesto višji referent I pa je umeščeno v VI. tarifni razred (22. - 32. plačni razred) - zahteva se višja strokovna izobrazba ali višješolska izobrazba (prejšnja) družboslovne ali druge ustrezne smeri (kot izhaja iz priloge 2 – opisi delovnega mesta).

- Dne 17. 6. 2010 so bile sprejete spremembe in dopolnitve Pravilnika o sistemizaciji (z dne 24. 11. 2009), s katerimi so bili med drugim črtani 2., 3. in 4. odstavek 24. člena in 25. člen Pravilnika, spremenjeni Pravilnik pa je začel veljati 1. 7. 2010. Spremenjeni 24. člen Pravilnika je določil ponovno prevedbo po ZSPJS, do uveljavitve

pravilnika pa je morala tožena stranka ponuditi javnim uslužbencem s spremembami pravilnika usklajene pogodbe o zaposlitvi.

- Tožena stranka je z dopisom dne 21. 6. 2010 tožnici predlagala sporazumno spremembo pogodbe o zaposlitvi, ker je bilo potrebno zaradi črtanja 3. odstavka 7. člena Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest z dne 21. 7. 2008 odpraviti nepravilnosti na delovnih mestih, ki so bila pred (prvo) prevedbo uvrščena v V. tarifni razred in s prvo prevedbo v letu 2008 uvrščena v VI. tarifni razred. Po predlogu pogodbe o zaposlitvi je bila tožnica razporejena na delovno mesto strokovnega sodelavca za izvajanje zaposlovanja I, ki je uvrščeno v 25. plačni razred, z veljavnostjo od 1. 7. 2010. Tožnica pogodbe ni podpisala, prav tako pa kasneje ni podpisala aneksa št. 1 z dne 26. 7. 2010 k PZ, o uvrstitvi v 26. plačni razred od 1. 7. 2010 zaradi napredovanja po pravilniku ZRZS o napredovanju javnih uslužbencev. Kljub temu ji je tožena stranka od 1. 7. 2010 dalje izplačevala nižjo plačo po nepodpisani PZ oz. aneksu št. 1.

Sodišče prve stopnje je pravilno ugotovilo, da (prva) prevedba plače tožnice s PZ (z aneksi) iz leta 2008 z delovnega mesta referent I (po PZ iz leta 2007 – V. tarifni razred) v delovno mesto višji referent I (VI. tarifni razred) ni bila izvedena v skladu z ZSPJS, ker je tožena stranka dvakrat upoštevala napredovanja – najprej pri določitvi količnika za izračun nominalnega zneska osnovne plače (za kar je podlaga v ZSPJS), nato pa še s prištetjem istih (petih) napredovanj k prevedenemu plačnemu razredu DM, kar je v nasprotju z ureditvijo postopka prevedbe po ZSPJS (49.a, 49.b člen ZSPJS). Bistveno pa je, da je bila (prva) prevedba po PZ iz leta 2008 izvedena ob upoštevanju 3. odstavka 7. člena Pravilnika o sistemizaciji z dne 21. 7. 2008, ki tudi po oceni pritožbenega sodišča ni bil v skladu s predpisi, ker je omogočal razporeditev javnih uslužbencev (s V. stopnjo strokovne izobrazbe) na delovna mesta v VI. tarifnem razredu, če so najmanj 15 let delali na primerljivo zahtevnih delovnih mestih v V. tarifnem razredu. Takšna ureditev je bila v nasprotju z zakonom, in sicer s 4. odstavkom 14. člena ZSPJS, po katerem opravljanje del na delovnih mestih z nižjo stopnjo izobrazbe od zahtevane za delovna mesta v VI. in nižjih tarifnih razredih ni mogoče. Pravilno je stališče sodišča prve stopnje, da se je na ta način omogočala določitev plače delavcem, ki so zasedali zahtevnejša delovna mesta, čeprav niso izpolnjevali pogoja strokovne izobrazbe, med katerimi je bila tudi tožnica, v nasprotju s prepovedjo iz 3. odstavka 3. člena ZSPJS. Po tej določbi se zaposlenemu v javnem sektorju v pogodbi o zaposlitvi (odločbi oz. sklepu) ne sme določiti plača v drugačni višini, kot je določena z zakonom, predpisi in drugimi akti, izdanimi na njihovi podlagi ter s kolektivnimi pogodbami. Zato je tožena stranka tudi po mnenju pritožbenega sodišča to nezakonitost pravilno in v skladu s citirano določbo 3. odstavka 3. člena ZSPJS odpravila in citirano določilo pravilnika črtala (s spremembami pravilnika, sprejetimi v letu 2009) oz. izvedla ponovno prevedbo delovnih mest z določitvijo plač v skladu z določbami spremenjenega Pravilnika o sistemizaciji tožene stranke, ob upoštevanju določb ZSPJS, Kolektivne pogodbe za dejavnost obvezne socialne varnosti (Ur. l. RS, št. 60/2008 in nasl.) in podzakonskih predpisov.

Tožnici je bila torej v letu 2010 ponujena ustrezna nova PZ za strokovnega delavca za izvajanje zaposlovanja I (V. tarifni razred) in kasneje aneks (zaradi napredovanja za en plačni razred), pri čemer je bila plača za to delovno mesto, ki ustreza prejšnjemu delovnemu mestu referent I, prevedena pravilno in določena v skladu s citiranimi predpisi. Pritožbene navedbe s tem v zvezi so torej neutemeljene.

Zmotno je tudi stališče tožnice, da se sprememba Pravilnika o sistemizaciji z dne 17. 6. 2010 ne nanaša na

delovna mesta V. in VI. tarifne skupine, ampak le na tarifni razred VII/1. Čeprav v pravilniku ni izrecno določeno, da se odpravijo tudi nezakonitosti glede delavcev, ki so bili prevedeni iz V. v VI. tarifni razred na delovna mesta, za katera niso izpolnjevali izobrazbenih zahtev, je bila tožena stranka tovrstno napako v prevedbah dolžna odpraviti neposredno na podlagi 3.a člena ZSPJS, kar je pravilno ugotovilo že sodišče prve stopnje.

Pritožbeno sodišče soglaša tudi s stališčem sodišča prve stopnje, da dejstvo, da tožnica nove pogodbe o zaposlitvi (in aneksa) v letu 2010 ni podpisala, ne pomeni, da nova pogodba (z aneksom), usklajena z ZSPJS, panožno kolektivno pogodbo in drugimi predpisi, ne velja in da še vedno velja prejšnja pogodba o zaposlitvi (iz leta 2008 z veljavnostjo od 1. 8. 2008 dalje) za delovno mesto višji referent I. Drugačno stališče pritožnice je zmotno.

Čeprav tožnica nove pogodbe o zaposlitvi ni podpisala, jo tožena stranka glede na 1. odst. 3.a člena ZSPJS za čas od 1. 7. 2010 dalje utemeljeno šteje za veljavno sklenjeno. Po določbi 5. odstavka 3. člena ZSPJS se namreč v primeru, če je določilo o plači v pogodbi o zaposlitvi (odločbi, sklepu) v nasprotju s 3. odstavkom 3. člena istega zakona (če torej pogodba o zaposlitvi določa plačo v drugačni višini, kot bi javnemu uslužbencu pripadala glede na zakon, kolektivne pogodbe in druge predpise), uporabljajo določbe zakonov in drugi akti, izdani na njihovi podlagi ter kolektivne pogodbe, s katerim je določena plača javnega uslužbenca ali funkcionarja, kot sestavni del te pogodbe. Namen določbe 5. odstavka 3. člena ZSPJS pa je, kot je v razlogih sodbe pravilno zapisalo že sodišče prve stopnje, da uporabnik javnega proračuna delavcu zagotovi plačo v višini, ki je utemeljena v pravnih predpisih. Tako pogodbeno določila o prenizki kot tudi pogodbeno določila o previsoki plači (glede na plačo, ki javnemu uslužbencu pripada po zakonskih in drugih predpisih) so, upoštevajoč 88. člen Obligacijskega zakonika /OZ, Ur. l. RS, št. 83/2001 s spremembami in dopolnitvami/, nična, ker so v nasprotju s prisilnimi predpisi.

Pogodbeni princip v okviru javnega sektorja ni izpeljan dosledno, zato dejstvo, da javni uslužbenec pogodbe ne podpiše, nima takšnih posledic, kot si to razlaga tožeča stranka. Določbe ZSPJS oz. 3. in 3.a člena ZSPJS so kogentni predpisi, ki omejujejo pogodbeno svobodo, tudi v tem smislu, da mora delodajalec javnemu uslužbencu določiti in obračunavati le plačo, določeno v skladu z ZSPJS, podzakonskimi predpisi in kolektivnimi pogodbami, čeprav brez (veljavne – podpisane) pogodbe o zaposlitvi, ne pa višje ali nižje plače od pripadajoče. Če pogodba o zaposlitvi določa plačo v drugačni višini kot bi javnemu uslužbencu pripadala glede na zakon, kolektivno pogodbo in druge predpise oziroma če so določbe o plači v nasprotju s 3. odstavkom 3. člena ZSPJS, pa se, kot je že navedeno, uporabljajo določbe zakonov, predpisov, kolektivnih pogodb ..., s katerimi je določena plača javnega uslužbenca, kot sestavni del te pogodbe, odločbe ali sklepa.

Za konkretni primer to pomeni, da pogodba o zaposlitvi iz leta 2008, sklenjena s tožnico, ne velja več od 1. 7. 2010 dalje, ko je bil (pravilno) izpeljan postopek za odpravo nepravilnosti v zvezi s prevedbo, ker od tedaj dalje velja nova (pravilna) prevedba na delovno mesto v V. tarifnem razredu, plača pa se tožnici po novi /nepodpisani/ pogodbi pravilno izplačuje neposredno na podlagi ZSPJS in drugih predpisov, ki so po samem zakonu (5. odst. 3. člena ZSPJS) sestavni del tožničine pogodbe o zaposlitvi. Zato tožnica do višje plače po pogodbi o zaposlitvi iz leta 2008 za delovno mesto višji referent I oz. do razlike v plači, ki jo uveljavlja, ni upravičena. Pravilna pa je tudi presoja, da tožbenega zahtevka, tako kot je oblikovan, ni mogoče šteti za zahtevk za plačilo po dejansko opravljenem delu za čas od 1. 7. 2010 dalje.

Neutemeljene so tudi pritožbene navedbe, da je sodišče prve stopnje zmotno uporabilo določbo 3.a člena ZSPJS, ki se uporablja zgolj za prevedbo plače, ne pa v primeru prerazporeditve javnega uslužbenca na vsebinsko drugačno delovno mesto. Prav tako ni mogoče pritrditi stališču tožnice, ki v pritožbi izpostavlja, da je tožbeni zahtevek za plačilo razlike v plači utemeljen zato, ker je tožnica v letu 2008 sklenila s toženo stranko pogodbo o zaposlitvi za delovno mesto na podlagi določb 9., 29. in 47. člena Zakona o delovnih razmerjih (Ur. l. RS, št. 42/2002 s spremembami in dopolnitvami – ZDR) zato, ker je že do tedaj dejansko opravljala delo na zahtevnejšem delovnem mestu višji referent I, nova pogodba o zaposlitvi (iz leta 2008) pa naj ne bi bila sklenjena zaradi prevedbe ob uveljavitvi novega plačnega sistema, ampak zato, da bi se z njo tožnici zagotovila plača ob upoštevanju načela enakega plačila za enako delo.

Sklenitev (novih) pogodb o zaposlitvi je bila v letu 2008 potrebna v vseh državnih organih in javnih zavodih zaradi uveljavitve novega plačnega sistema. To velja tudi za pogodbo o zaposlitvi, ki je bila sklenjena s tožnico za delovno mesto višji referent I. Tudi tožnična pogodba je bila v letu 2008 sklenjena na podlagi ZSPJS, seveda pa tudi v skladu z določbami ZDR, na katere se sklicuje tožnica, kar pa ni odločilnega pomena.

Pri prevedbah po ZSPJS je bistveno, da morajo biti izvedene glede na delovno mesto javnega uslužbenca glede na zadnjo pogodbo o zaposlitvi. Prevedba, kot so jo opravili pri toženi stranki, upošteva dejansko opravljanje dela, ni bila pravilno izpeljana. Tudi če je res šlo za „prerazporeditev“ na zahtevnejše delovno mesto, ki ga je tožnica že do tedaj opravljala kljub drugačni pogodbi, to ni bistveno. Prevedba pa je bila nepravilna tudi zato, ker je tožena stranka dvakrat upoštevala napredovanja, kot izhaja iz ugotovitev sodišča prve stopnje. Bistveno pa je, da je bila (prva) prevedba tožnice izvedena z delovnega mesta referent I (V. tarifni razred) na delovno mesto višji referent I (VI. tarifni razred) glede na takrat veljavni 3. odstavek 7. člen Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest ZRSZ (ki ni bil skladen s predpisi in je bil kasneje črtan). Za zasedbo delovnih mest v VI. tarifnem razredu je potrebna VI. raven izobrazbe, ki je tožnica nima. Spregled izobrazbe oz. nadomestitev (manjkajoče) izobrazbe z dolgoletnim opravljanjem dela v nižjem tarifnem razredu (kar je omogočala določba 3. odstavka 7. člena Pravilnika iz leta 2008) pa ni dopusten. Ker je bila razporeditev in določitev plače tožnici oz. (prva) prevedba tožničinega delovnega mesta iz V. tarifnega razreda v delovno mesto VI. tarifnega razreda (s pogodbo o zaposlitvi, veljavni od 1. 8. 2008 dalje) nedvomno v nasprotju z zakonom in drugimi predpisi, je bilo potrebno upoštevati in uporabiti določila 3. in 3.a člena ZSPJS. Zato so zmotna nasprotna stališča tožnice, da pogodba o zaposlitvi z dne 28. 7. 2008 za delovno mesto višji referent I ni bila sklenjena na podlagi določb ZSPJS, da se sodišče prve stopnje napačno sklicuje na 3. in 3.a člen ZSPJS ter da se je sodišče prve stopnje nepotrebno spustilo v prevedbo plače, ki naj bi bila glede na delovno mesto višji referent I pravilna.

Neutemeljeno je tudi sklicevanje tožnice na dejstvo, da ima več kot 25 let delovne dobe in da bi lahko opravljala delo na delovnem mestu z eno stopnjo nižjo strokovno izobrazbo od zahtevane (upošteva se tedaj veljavni 5. odstavek 49. člena ZSPJS, ki je določal, da se ne glede na določbo 1. odstavka 14. člena tega zakona javnemu uslužbencu, ki opravlja delo na delovnem mestu, na katerem lahko opravlja to delo z 1 stopnjo nižjo strokovno izobrazbo od zahtevane in najmanj 25 let delovne dobe, obračunava osnovna plača za 2 plačna razreda nižja od osnovne plače delovnega mesta, na katerem opravlja delo). Sodišče prve stopnje je pravilno presodilo, da 49. člen ZSPJS v tožničinem primeru ne pride v poštev, ker je tožnica za delovno mesto referent I, ki ga je opravljala

pred prevedbo, izpolnjevala izobrazbeni pogoj. Materialno pravo – 49. člen ZSPJS – ni bilo zmotno uporabljeno. 14. člen ZSPJS je sicer dopuščal, da imajo javni uslužbenci lahko nižjo raven izobrazbe od zahtevane z odbitkom dveh plačnih razredov, kar pa skladno s 4. točko 14. člena ZSPJS ne velja za delovna mesta v VI. in nižjih tarifnih razredih. Prav ta določba je, kot je utemeljeno opozorila tudi tožena stranka v odgovoru na pritožbo, v letu 2010 narekovala spremembo pogodbe o zaposlitvi (in znižanje plače) tudi pri tožnici, ki je bila napačno prevedena v višji tarifni razred – iz V. v VI., s popravki prevedb oz. spremembo pravilnika v letu 2010 pa vrnjena v pravilni V. tarifni razred, za kar tudi dejansko izpolnjuje izobrazbene pogoje za zasedbo delovnega mesta, tako kot je izpolnjevala izobrazbene pogoje za zasedbo delovnega mesta referent I, ki ga je opravljala pred (prvo) prevedbo. Tožnica, tudi če je dejansko opravljala zahtevnejše delo, v nobenem primeru ne bi smela biti razporejena na zahtevnejše delo v VI. tarifnem razredu brez ustrezne izobrazbe, zato so tudi pritožbene navedbe s tem v zvezi neutemeljene.

Ker niso podani niti uveljavljani pritožbeni razlogi niti razlogi, na katere se pazi po uradni dolžnosti, je pritožbeno sodišče pritožbo zavrnilo kot neutemeljeno in potrdilo izpodbijano sodbo (353. člen ZPP).

Ker tožeča stranka s pritožbo ni uspela, sama krije svoje pritožbene stroške (154. člen ZPP).

Zveza:

ZSPJS člen 3, 3/3, 3.a, 14, 14/4, 49.a, 49.b.

Datum zadnje spremembe:

23.12.2013